

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32[—], polletno
Din 16[—], četrletno Din 8[—], ino-
zemstvo Din 64[—].
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Korčakova 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000[—], pol strani Din 1000[—],
četrt strani Din 500[—], 1/8 strani
Din 250[—], 1/16 strani Din 125[—],
Mail oglasi vsaka beseda Din 1[—]

Naša pozornost občinskim volitvam!

V jeseni, ki je čas žetve in pobiranja sadežev, se bodo vršile v naši državi občinske volitve. Vršile se bodo po banovinah. Razpisali jih bodo bani po pooblastili ministra notranjih zadev. Ker so prejšnje občinske volitve v Sloveniji bile 15. oktobra 1933, se bodo nove vršile predvidoma v mesecu novembru letošnjega leta. Volilo se bo v vseh podeželskih občinah, ne pa po mestnih občinah. Postavilo bi se lahko vprašanje: Kaj pa s tistimi občinami, kjer so bile zadnje mesece vsled pregrupacije občin ali iz drugih razlogov naknadne občinske volitve? Bodo tudi v teh občinah v jeseni volitve? Da. Po občinskem zakonu namreč traja poslovna doba občinskega odbora, izvoljenega na izrednih volitvah, samo do prihodnjih rednih občinskih volitev. Na jesen so redne občinske volitve, ki se bodo vršile v vseh podeželskih občinah, torej tudi v tistih, v katerih so bile nedavno izredne občinske volitve.

O pomenu občinskih volitev ni treba mnogo govoriti. Naše ljudstvo je bilo važno občinske samouprave in ve dobro ceniti njeno visoko vrednost. Kot avtonomna edinica ljudske uprave je občina velikega gospodarskega, socialnega ter političnega pomena. Občina je osnovna celica ljudskega, pa tudi državnega organizma. Brez samoupravne občine je nemogoča samoupravna ureditev države. V sedanjem času se toliko govori o preureditvi države, njene uprave in njenega notranjega življenja na osnovi prave in resnične ljudske samouprave. Začetek pa je pri občinah. Sedanji občinski zakon, ki ga je napravila JNS pod svojim diktatorskim režimom, je daleč od ideje resnične in učinkovite samouprave. Občine so postavljene pod jerobstvo. Vendar pa je potrebno, da s tem majhnim krogom pravic, ki jih daje občinski zakon občinam, razpolagajo naši ljudje.

In vprav to je tista točka, ki dela občinske volitve osobito v Sloveniji tako izredno važne. Občinske volitve leta 1933 je »delala« JNS. Delala jih je z nečuvnim nasiljem, brezvestnim sleparjenjem, z nesramno goljufijo in krajo volilnih glasov. JNS se zelo moti, ako misli, da je naše ljudstvo to pozabilo. Ni in ne bo nikdar pozabilo. Kakor je zaznamovan z žigom obsodbe in sramote vsak tat, tako tudi tatovi volilnih glasov, odnosno tisti kolovodje, ki so takšno nasilje, goljufijo in krajo zaukazali, organizirali in izvedbo kontrolirali, vozeč se z avtom od volišča

do volišča. Tako so prišle naše občine v roke zagriženih pristašev bivše demokratske in bivše kmetijske stranke. Prišle so v roke mož, ki jim za ljudstvo in njegov blagor ni mar. Na površje so prišli ljudje, ki nimajo zaupanja ljudstva, marveč samo zaupanje nasilnikov. Ponekod ljudje jako dvomljive vrednosti, ki so z občinskimi blagajnami gospodarili na način, ki ga prepoveduje 7. božja zapoved.

To vse morajo popraviti občinske volitve letošnje jesen. Zato so za Slovenijo tako izrednega pomena. Jesen je čas žetve in pobiranja sadežev: tako smo zapisali začetkoma. Za JNS bo to posebna žetev: sadeže bodo pobirali v obliki političnih batin, ki jih bodo dobili. To bo zaslužen plačilo za vse zločine, ki jih je JNS storila nad našim ljudstvom. Sovražniki našega ljudstva ne bodo najbrž nastopali odkrito pod firmo JNS ali pofarstva ali lažljivo-svobodomiselnega kmetijstva ali političnega mačkovstva ali socializma in marksizma. Združili se bodo v gospodarske liste, kmečko-delavske zveze, ljudske fronte ali bogznaj kakšne skupine. To so volkovi v ovčjih oblacih. Naše ljudstvo jih dobro pozna ter jih bo pognalo nazaj v njihove politične brloge.

Da se doseže velik uspeh, ki ga naj imajo nove občinske volitve, morajo naši možje in fantje nastopati složno. Ne smejo se cepiti v politične skupine, ki zasledujejo interese te ali one vasi. Pred očmi nam mora biti interes celokupne občine, vseh občin in cele Slovenije. To nam bo glavno vodilo pri sestavljanju kandidatnih list. Na nje spadajo samo možje, ki imajo zaupanje vseh občanov, možje, ki dajejo jamstvo, da bo občinska uprava v večjih in poštenih rokah. Ne vsiljujte kot kandidate takšnih, ki so sicer sposobni in pošteni, pa v širših ljudskih krogih neprijetljivi. Krajevne naše politične organizacije naj se vestno potrudijo, da vprašanje kandidatnih list in njih sestave, ki je najvažnejše za ugoden volilni izid, dobro rešijo. Stavimo vsak svojo dolžnost. Potem bodo naši sovražniki raznih političnih barv dobili svoje zaslužen plačilo. Naše občine bodo dobile na osnovi demokratične samoodločbe občanov dobro upravo, ki bo delovala v pravo ljudsko korist. V Sloveniji bo zopet prišlo do besede slovensko ljudstvo, ki bo svetu pokazalo, da smo politično zrel narod.

Širite „Slov. gospodarja“!

V NAŠI DRŽAVI.

Angleški kralj Edvard VIII. obiše Dalmacijo. Angleški kralj Edvard VIII. bo s svojo jahto deset dni križal po Jadranskem morju. Predviden je tudi obisk Dubrovnika. Kraljevo jahto bosta spremljala dva rušilca. V teku so že vse predprave, da bo vladar s kraljeve jahte po radiju vodil najvišje vladne posle.

Francoski ministrski predsednik Leon Blum bo obiskal letošnjo jesen Belgrad in Bukarešto. V kratkem pa pride v Belgrad eden Blumovih glavnih zaupnikov ter več francoskih finančnikov in gospodarskih strokovnjakov, ki bodo proučili možnosti za zboljšanje gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Francijo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

DOGODKI V ŠPANJI.

Zadnjič smo poročali o zelo krvavih in groznih bojih, ki se bijejo na Španskem med vladno levico in uporno desnico. Državljska vojna že divja nad 14 dni in je zahtevala krog 30.000 smrtnih žrtev. Do naravnost živinskih pokoljev je došlo v Barceloni in Malagi. Levičarji pobijajo z nepopisno grozovitostjo duhovščino, požigajo cerkve ter še preostale samostane in uničujejo zasebno lastnino vsem tistim, ki ne trobijo v komunistični rog. Levičarska vlada, ki se je tekom revolucije že tretjič menjala, je postavila par ženskih bataljonov, ki se posebno odlikujejo po grozovitostih.

Uporniki imajo svojo lastno vlado v mestu Burgos in je njen predsednik general Cabanelles. Vstaši so osredotočili svoje dobro organizirano prodiranje od severa proti jugu na prestolnico Madrid, katerega so že zapustili zastopniki tujih držav in kjer je že nastopilo pomanjkanje živil.

Uporniki, ki imajo glavno oporišče v afriškem Maroku, ojačujejo svojo prodirajočo armado z rednimi četami iz Maroka in z bataljoni prostovoljcev, v katerih je zelo veliko oficirjev.

Upor podpirajo Italija, Nemčija ter tudi Anglija. Vlada dobiva vsestransko pomoč od Francije in Moskve, a kljub temu bodo uporniki z njo obračunali in bode z zmago desnice enkrat za vselej odklenalo komunizmu na Španskem.

Nova politična napetost v Avstriji. O olimpijski bakli, ki je romala iz grške

Slovenski tabor v Mariboru

V nedeljo, dne 9. avgusta 1936 pridite vsi na veliki

tabor Jugoslovanske Radikalne Zajednice v Mariboru,

ki se vrši v Ljudskem vrtu (dohod mimo samostana čč. šolskih sester po Vrtni ulici) ob 10. uri predpoldne.

Tabor se vrši ob vsakem vremenu.

Olimpije v stafetnem teku na olimpijado v Berlin, smo poročali zadnjič. Prenos olimpijske bakle skozi Avstrijo je bil povod za velike hitlerjanske demonstracije, ki so znatno zavrle pomirjevalno delo avstrijske vlade. Že pri prevzemu bakle na meji od Madžarov so zapeli hitlerjanci mesto avstrijske nemško ter Hitlerjevo himno. Na Dunaju so bile organizirane demonstracije tako obsežne, da je bila policija brez moči. Demonstranti so po dunajskih ulicah vzklikali Hitlerju in Nemčiji ter zahtevali z Nemci eno državo in en narod! Po končanih svečanostih glede olimpijske bakle so se demonstracije proti avstrijskemu režimu nadaljevale. Došlo je do spopadov med razgrajči in policijo, ki je poklicala na pomoč vojaštvo. Aretiranih je bilo 500 demonstrantov in med temi več nemških državljani, katere so takoj izgnali iz Avstrije. Demonstracije so se vršile 30. julija. Dne 31. julija je avstrijska vlada izdala odlok, da se policijsko pomiloščenje ustavi. Politični kaznjenci, ki so itak bili sami hitlerjanci, ki so bili kaznovani od policijske oblasti ali poslani v koncentracijska taborišča, ne bodo deležni amnestije. Že izdana sodna amnestija bo pregledana. Vsi, ki so sodelovali v zadnjem času pri

demonstracijah na Dunaju, v Lincu, Inomestu in Solnogradu, bodo morali nazaj v zapor.

Portugalske kolonije za Nemčijo. Po Berlinu krožijo vesti, da se ukvarja portugalska vlada resno s prodajo kolonij Goa in Angola Nemčiji. Goa leži ob zapadni obali Sprednje Indije ter šteje pol milijona prebivalcev. S svojim trgovskim pristaniščem bi bila za Nemčijo največjega pomena. Angola je v zapadni Afriki, obsega 1.26 milijonov kvadratnih km, in šteje 212 milijona prebivalcev in predstavlja največjo portugalsko kolonijo. Ta kolonija posedla neizmerna bogastva na srebru, bakru in železu. Izvažata tudi kavčuk, bombaž ter kavo. Portugalska ne razpolaga s finančnimi sredstvi, da bi lahko dovoljno izrabljala angolske zemeljske zaklade in bi ne bila vojaško kos, da bi zatri upor domačinov napram vladi tujcev. Angola je velika kakor Francija in Nemčija skupaj. Ker ima Portugalska razven tega še razno drugo kolonialno posest, niso zgoraj omenjene govorice brez podlage. Tudi je mogoče, da ima tukaj Anglija svoje prste vmes, ki bi rada na račun Portugalske odškodovala Nemčijo.

Donkovič ni bil zakonito izvoljen, da je bil leta 1933 izključen iz starokatoliške cerkve. Proti temu izjavlja »škof« Donkovič, na »škof« Kalodjera ni zakonit škof, ker je izgubil škofovski položaj z razsodbo škofovske konference starokatoliške cerkve Utrechtske zveze in s sklepom starokatoliškega cerkvenega zbora v Jugoslaviji. Tako imajo maloštevilni starokatoličani kar dva »škofa«, ki drug drugega obkladata z očitki. Starokatoliške postojanke v Sloveniji imajo izbiro med obema, kateri bi bil boljši. Ako se kmalu ne odločijo, bi mogel priti še tretji »škof«. Morda pa si v Slovenijo postavijo posebnega škofa. Katerega? O tem ima besedo pokrovitelj starokatoliške krivoverske skupine v Sloveniji — mariborski »Večernik«.

Iz angleškega katolicizma. Angleški katolicizem je zadel težki udarec s smrtjo svetovno-slavnega pisatelja Chestertona, ki je nedavno umrl. Rojen je bil v protestantovski veri, s 16. letom je zgubil vero ter se včlanil v brez- in protiverska društva. Postal je brezbožnež. Njegova duša ni bila mirna. Iskala je resnico in jo končno našla v Bogu. Po raznih študijah in težkih borbah je Chesterton leta 1922 vstopil v katoliško cerkev ter postal njen veren in globoko vdan član. S svojim ostrim razumom, široko izobrazbo in izredno pisateljsko sposobnostjo je postal najodličnejši angleški bojevnik za Kristusa in katolicizem. Vršil je laiški apostolat peresa s toliko spretnostjo in s tolikim uspehom, kakor noben drug njegovih sodobnikov. — Število spreobrnjenecv na Angleškem vedno narašča. Nedavno je vstopil v katoliško cerkev znani letalec v Avstralijo lord Sempill, star 41 let. V grofovini Surrey je ves anglikansko-protestantovski samostan se pridružil katoliški cerkvi ter se spremenil v benediktinski samostan. — Na orjaški ladji »Kraljica Mary« so prirejene tri katoliške kapele za daritev sv. maše. — V britskem muzeju v Londonu je razstavljena duhovniška štola iz 10. stoletja. To je štola sv. Kutberta, ki se shranjuje v prestolni cerkvi v mestu Durhamu ter je bila najdena v grobnici tega svetnika leta 1827. Je iz svile z vtkanimi zlatimi nitmi.

Boljševiška borba proti veri. Boljševizem se že 18 let bori zoper Boga in vero. Uspej je po večjih mestih, kjer se ljudje bojijo hoditi v cerkev. Na deželi pa še svojega cilja ni povse dosegel. Zato je znova sklenil, da morajo biti do konca leta 1937 v Rusiji vse cerkve zaprte. Vsaka cerkev mora plačati visok davek. Če verniki tega davka ne plačajo, se cerkev takoj zapre. Vsi boljševiški napor, da bi se med ljudstvom uničila vera v Boga, so zaman. Verski pokret se zadnji čas v Rusiji ojačuje. Versko življenje se tajno razvija. Nedavno je neki poznavalec Rusije zopet obiskal to državo, da preuči versko življenje. Njegovo poročilo ugot-

700letnica župnije Velika Nedelja. Izmed najlepših točk od Maribora do Čakovca je gotovo kraj Velika Nedelja. Cerkev in križniškega reda grad in šola in župnišče na majhnem in prijaznem griču nudijo čudovit pogled s vseh strani, posebej pa še z juga. Sleherni tujec, ki potuje mimo, povprašuje, kaj je ta kraj itd. in vedno je dajati pojasnila. V tem kraju praznujemo letos v dneh 6., 7. in 8. septembra 700letnico župnije Velika Nedelja. Je izmed najstarejših župnij daleč naokoli. Proslava bo prav veličastna in tridnevna, ki bo Bogu v čast in faranom v veselje. Takrat bomo sprejeli velikega mojstra križniškega reda in prevzvišenega knezoškofa lavantinskega. V veselje naše in zahvalo Bogu bomo na predvečer kurili kresove, razsvetlili cerkev in prižgali našim rajnim lučke na pokopališču. Proslava je razdeljena na tri dni. Prvi dan je namenjen živim, drugi dan mrtvim faranom, tretji dan pa vsej dekaniji. Oba praznika, to je 6. in 8. septembra pa bomo igrali v spomin na slovanska blagovestnika Cirila in Metoda Petančičeva »Naša apostola«. Predpriprave so v polnem teku. Tako se snaži že zunanost cerkve, urejuje tlak pred njo ter pokopališče, kjer so se že popravili spomeniki in obnovili na njih napisu duhovnikov, ki so tukaj delovali, med katerimi leži pokopan

veliki vzgojitelj in slovenski slovničar P. Dajmko. Vse farane, vse sosede in prebivalce dekanije že danes vabimo na veliki naš praznik. Železniške zveze so ugodne, kraj je pa le 8 minut oddaljen od železniške postaje.

Starokatoličani razcepljeni. Starokatoličani sploh niso katoličani, ker ne priznavajo rimskega papeža, brez katerega sploh ni katoliške cerkve. To je krivoverska skupina, ki so jo pred 66 leti ustanovili nekateri od katoliške cerkve odpadli nemški profesorji, ki se niso več hoteli pokoriti rimskemu papežu. Tudi v naši državi se je začela ponekod širiti ta krivoverska skupina. V njej iščejo zatočišče takšni ljudje, ki niso zadovoljni z nerazdružljivostjo katoliške zakonske zveze ter bi radi sklenili drug »zakon« z drugo žensko, odnosno z drugim moškim. Tje se tudi zatekajo takšni katoliški duhovniki, ki jim cerkvena postava o breženju duhovnikov ne ugaja in jim okrilje starokatoliške cerkve nudi možnost ženitve. Na čelu starokatoliške cerkve v naši državi je »škof« Kalodjera, bivši katoliški duhovnik. Zadnji čas je dobil konkurenta v osebi Antona Donkoviča, tudi bivšega katoliškega duhovnika. V nedeljo, 12. julija, se je vršila v starokatoliški župniji v Karlovcu slovesna zaprisega novega »škofa« starokatoliške cerkve Antona Donkoviča. Na to svečanost je prišlo okoli 35 delegatov (odposlancev) župnij in organizacij starokatoliške cerkve iz raznih krajev. Proti Donkoviču je nastopil »škof« Kalodjera z očitkom, da